

Παναγιᾶς κατ' Ἠχησις

ΑΝΑΓΝΩΣΙΣ Α΄

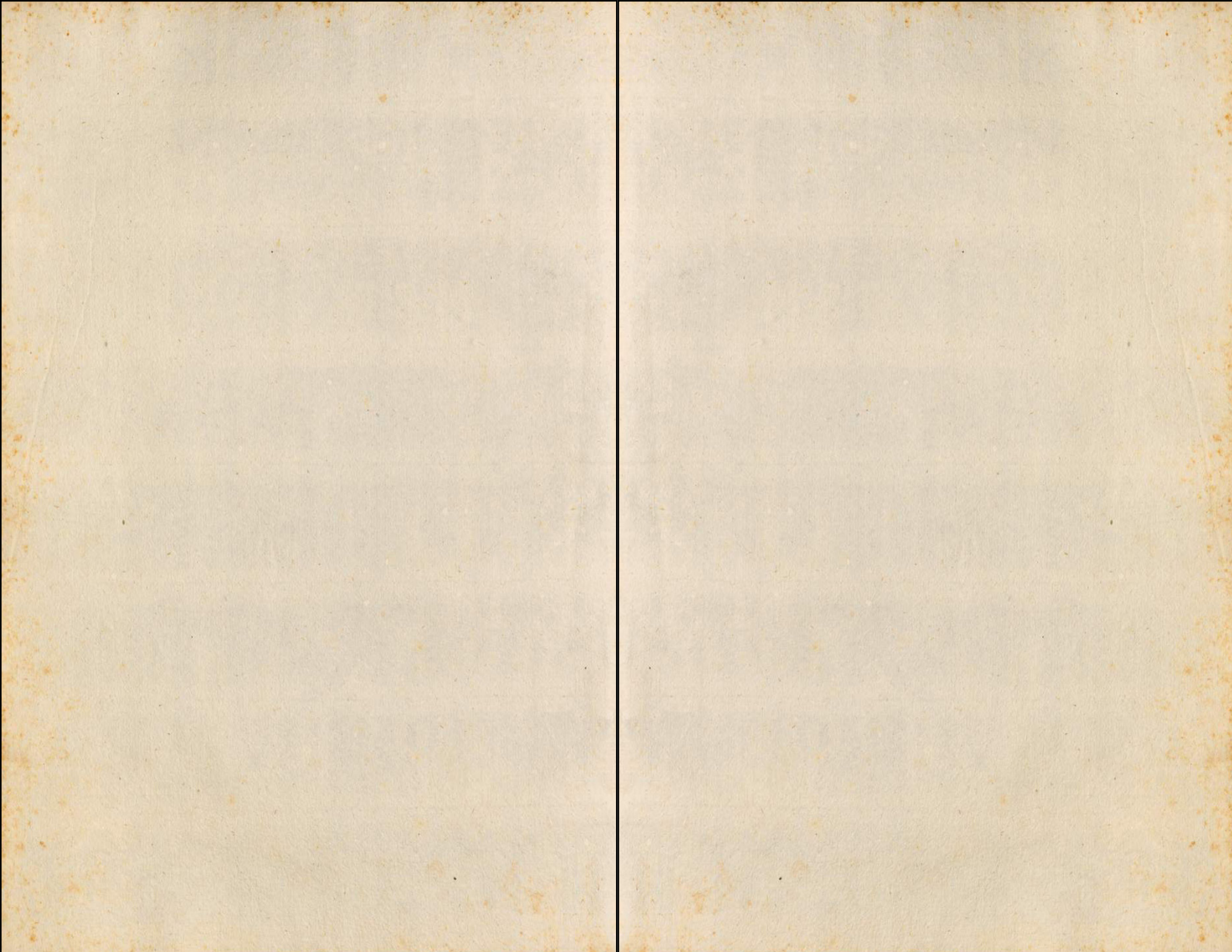

παρουσιάσις
&
κείμενα

ΥΑΛΛΕΙ:
Ο ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΧΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
«ΑΙΜΟΥΝΤΕΣ»

ΤΡΑΓΟΥΔΑ:
ΤΟ ΦΩΝΗΤΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΥ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ ΤΟΥ ΕΡ.Κ.Ε.Τ

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΡΑΓΟΥΔΗΜΑΤΟΣ

παρουσίασις
Παναγιᾶς κατ' Ἠχησις
ἀνάγνωσις α'

Σάββατο, 23^η Νοεμβρίου 2013
Ἀμφιθέατρο «Μίκης Θεοδωράκης», Χολαργός.

Συμμετέχουν:

ὁ *Βυζαντινός Χορός*

Πολιτιστικοῦ Καλλιτεχνικοῦ Συλλόγου «Αἰνοῦντες».

Ἐπιμέλεια μουσικοῦ προγράμματος & διεύθυνση: Κυριάκος Κισκηρέας
&

τὸ *Φωνητικὸ Σύνολο Παραδοσιακοῦ Τραγουδιοῦ ΕΡ.Κ.Ε.Τ.*

Ἐπιμέλεια μουσικοῦ προγράμματος & διεύθυνση: Βιβὴ Γ. Κανελλάτου

καλλιτεχνικὴ ἐπιμέλεια & διοργάνωση

© 2013, ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΡΑΓΟΥΔΗΜΑΤΟΣ

Παναγιᾶς κατ' Ἠχησις

ΑΝΑΓΝΩΣΙΣ Α'

παρουσίασις
&
κείμενα

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΡΑΓΟΥΔΗΜΑΤΟΣ

Γ. Βεντούρη 51γ 155.62 Χολαργός

www.erket.org - info@erket.org - 2106519697

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΡΑΓΟΥΔΗΜΑΤΟΣ

2013

...ϊστορικό

Χολαργός, Δεκέμβριος 2012, μία πρόταση για τή συνεργασία δύο φωνητικῶν συνόλων. Θέμα τῆς συνεργασίας ἡ Παναγία στὸν Ἑλληνικό μουσικό ἐκκλησιαστικό καὶ λαϊκό μας πολιτισμό.

Καλαμάτα, Μάρτιος 2013, ἡ πρώτη κοινή ἐμφάνιση τῶν δύο Χορῶν. Ἡ τεχνογνωσία καὶ τὸ ἦθος ἔφεραν αἴσιο ἀποτέλεσμα, μὲ πλεῖστες εὐχαριστίες ἀπὸ πλευρᾶς μας ὡς πρὸς τὴν Φιλοξενία.

Χολαργός, Νοέμβριος 2013, φιλοξενοῦμε τοὺς «Αἰνοῦντες» καὶ εἴμαστε ἰδιαίτερα χαρούμενοι γι' αὐτό. Θεματική μας ἡ Παναγία, τόσο Ἀγαπητή, ἀλλὰ καὶ τόσο Μεγάλη. Γιὰ ἐμᾶς εἶναι οὕτοπία μία «παράσταση» ὡς πρὸς τὴ Μορφή της, ὡς πρὸς τὴ Χάρη της, ὡς πρὸς τὸ Πνεῦμα της.

Ἐπιθυμία μας, νὰ σᾶς παρουσιάσουμε τὰ αἰσθήματα ποὺ προσλάβουμε κοινωνώντας Τὴν, ὡς πρώτη ἀνάγνωση καὶ ὡς πρώτη ἀκρόαση ἔργων Ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι τὴν εἶχαν ὡς ὁδηγὸ ζωῆς, ὡς πυλῶνα ἔμπνευσης, Ἀνθρώπων μὲ Ἑλληνική Ψυχή, μὲ Ἑλληνική Πίστη καὶ μὲ Ἑλληνικό Ὅραμα, χωρὶς ἰδιοτέλειες καὶ οἰεσδήποτε ἄλλες προεκτάσεις.

εὐχόμεστε, καλά μας ταξιδέματα...

ΕΡ.Κ.Ε.Τ.

σκέψεις ἐπιμελητή...

Ἄν κοιτάξουμε τὸ πρόσωπό μας σὲ ἓναν καθρέφτη θὰ διακρίνουμε στοιχεῖα τῶν προγόνων μας, τῆς αἰσθητικῆς μας, τῶν κόπων μας, τῆς βουλήσεώς μας.

Σὰν ἀφουγκραστοῦμε τὸ Πρόσωπό μας στὸ βάθος τῆς ψυχῆς μας θὰ διαπιστώσουμε τί κερδίσαμε καὶ τί χάσαμε, γιὰ ποιά πολεμήσαμε καὶ ποιά ἐπιλέξαμε νὰ λησμονήσουμε, ὡς πρὸς ποῦ τοποθετοῦμε τὴν ὑπόστασή μας καὶ ὡς πρὸς τί τὴν ἀκυρώνουμε, μὲ τί ἀφεθήκαμε νὰ τραφοῦμε καὶ μὲ τί θὰ σιτίσουμε τίς ἐπόμενες ἀπὸ ἐμᾶς γενεές.

Μεμόμαστε τὸ παρὸν μας, προλέγουμε ἀρνητικὰ τὸ μέλλον μας, γιὰτί στὴν οὐσία ποτέ δὲν ἀγαπήσαμε τὸ παρεθλόν μας καὶ δὲν διδαχθήκαμε ἀπὸ αὐτό. Ἐγκαταλείψαμε τὸ γηγενὲς σιτάρι μας γιὰ νὰ γευθοῦμε τὸ «χάσικο» ἀλεῦρι. Καὶ πέρασε καιρὸς καὶ θὰ περάσει κι ἄλλος, γιὰ νὰ κατανοήσουμε, ὅτι κάποιος στηριζόμενος στὶς αἰσθήσεις μας παρασιτοῦν μετατρέποντάς τες σὲ παραισθήσεις.

Καὶ σὲ ὅλα αὐτὰ μετέχουμε. Καὶ, ὅπως διαπιστώνετε, χρησιμοποιοῦ ἀ' πρόσωπο πληθυντικοῦ, γιὰτί δὲν ἀποτελῶ ἐξαιρεση. Καὶ ναί... εἶμαι ἀπὸ αὐτοὺς πού κρίνω χωρὶς νὰ ἔχω γνωρίσει εἰς βάθος, πού περισσότερο μιλάω παρὰ ἀκούω, πού ἀρέσκομαι νὰ διδάσκω παρὰ νὰ διδάσκομαι, πού κόπτομαι νὰ μὲ διαβάζουν παρὰ νὰ διαβάζω, πού κατηγοριοποιῶ ἀνθρώπους, συνειδήσεις, ἀρχές καὶ κοσμοθεωρίες, ἐνῶ παράλληλα περιθωριοποιῶ, ὅσους καὶ ὅσα δὲν συνάδουν μὲ τίς ταμπέλες πού ἔχω φορέσει στὸ λαιμό μου, πού θεωρῶ ἑαυτὸν κοσμοπολίτη καὶ στὴν πορεία ἔχασα τὴν ἔννοια τοῦ Πολίτη. Καὶ ὅλα αὐτὰ Ἐγὼ καὶ ὅλα αὐτὰ Ἐσεῖς καὶ ὅλα αὐτὰ Ἐμεῖς, ἄλλοι λιγότερο καὶ ἄλλοι περισσότερο. Καὶ οἱ ἐξαιρέσεις..., γιὰ νὰ πιστοποιεῖται ὁ κανόνας.

Ἀπόψε ἐπιλέγουμε νὰ γίνουμε Κοινωνοὶ αἰσθημάτων, αἰσθημάτων πού ἄς κρατήσῃ ὁ καθένας ἀπὸ ἐμᾶς, ὅποια τὸν ἐλευθερώνουν καὶ τοῦ φανερώνουν τὸ δικό του Πρόσωπο. Καὶ γι' αὐτό, ὀρμώμενοι ἀπὸ τὴ Θεομητορικὴ Ἑορτὴ τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου, ταπεινὰ καταχρώμαστε τὴ θεματικὴ «τῆς Παναγιᾶς καὶ τῆς κατ' Ἠχησῆς τῆς».

Παναγία: ἡ Ἰδέα πού ἀπετέλεσε ἔμπνευση σὲ καιροὺς χαλεπούς, ἡ Μορφή πού δώρισε τὴν αὔρα τῆς σὲ ὅποιον θέλησε νὰ τὴν κοινωνήσῃ, ἡ Πίστη πού ὑπῆρξε στήριγμα γιὰ κάθε ἓναν πού θέλησε νὰ τὴν πλησιάσῃ. Παναγία, τὸ Πνεῦμα πού ἔθρεψε γενεές καὶ γενεές στὴν Ἑλληνικὴ γῆ, Γενεές πού στερήθηκαν, Γενεές πού πολέμησαν, Γενεές πού θυσιάστηκαν καὶ θυσίασαν.

Παναγία, τὸ Πρόσωπο πού οἱ πνευματικοὶ μας πρόγονοι ἀγάπησαν, پايدευσαν ὡς πρὸς τὴ Χάρη Του τὸ ἦθος τους, ζήτησαν τὴ βοήθειά Του, στήριξαν τίς ἐλπίδες τους, ἐμπνεύστηκαν τὰ ἔργα τους καὶ ἀφύπνισαν συνειδήσεις. Καὶ δὲ νοιάστηκαν στιγμή, πῶς θὰ τοὺς ἀποκαλέσει ὁ καθεὶς, - ἐθνικιστές, θρησκόληπτους, ἀναρχικούς, ξεμωραμένους, παρωχημένους, βαρετοὺς καὶ χίλια ἄλλα - σὲ ὅποια στιγμή τῆς αἰωνιότητος.

Γιὰτί αὐτοὶ οἱ Ἄνθρωποι ἔδρασαν μὲ Νοῦ καὶ Καρδιά ἀδιαίρετα. Γιὰτί αὐτοὶ οἱ Ἄνθρωποι ἀγάπησαν τὰ Χώματα πού τοὺς γέννησαν. Γιὰτί αὐτοὶ οἱ Ἄνθρωποι ἐκτίμησαν τὸν Πνευματικὸ Κόπο αἰώνων αὐτοῦ τοῦ Τόπου. Γιὰτί αὐτοὶ οἱ Ἄνθρωποι πόνεσαν τὸν μόχθο τῶν Γενεῶν τῆς Ἑλληνικῆς Γῆς πού τοὺς ἔθρεψε. Γιὰτί αὐτοὶ οἱ Ἄνθρωποι ἐπέλεξαν νὰ μᾶς συντροφεύουν, ἔστω καὶ ἂν τοὺς ἀγνοοῦμε, ἔστω καὶ ἂν τοὺς ὑποτιμοῦμε, ἔστω καὶ ἂν τοὺς χλευάζουμε. Γιὰτί αὐτοὶ οἱ Ἄνθρωποι ὄχι μόνο ὀραματίστηκαν τὴν Ἐλευθερία, ἀλλὰ παράλληλα ἀπελευθέρωσαν τὴν Ἑλληνικὴ Συνείδηση.

Οἱ Ἰδέες μας, τὰ Πιστεύω μας, οἱ Πνευματικοὶ μας Ὑπάρχουν. Τὸ ἦθος μας, ἡ Παιδεία μας, οἱ Ἀρχές μας Ζοῦν. Τὸ Πρόσωπο τῆς Ἐλευθερίας στὴν Ἑλλάδα εἶναι ἐντυπωμένο, σὲ κάθε τι γηγενές, πού θὰ θελήσῃ ἡ ὅποια τῶν αἰσθησέων μας νὰ μεταλάβῃ. Ἄς σπάσουμε τὰ δεσμὰ τῶν παραισθησέων μας καὶ ἄς εὐχηθοῦμε «Καλὴ Παναγία».

Ταπεινὰ εὐχαριστῶ

ὅλους ὅσους συμμετεῖχαν γιὰ τὴν πραγμάτωση τῆς παρουσίας.

Β.Γ.Κ.

πρόγραμμα
παρουσίασης

μέρος α'

ἀφήγησις πρώτη

ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΡΕΙΤΗΣ, απόσπασμα από το ἔργο *Συναξαριστής τῶν δώδεκα μηνῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ*.

ὕμνοι θεομητορικῆς ἑορτῆς Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου

ΣΗΜΕΡΟΝ ΤΗΣ ΕΥΔΟΚΙΑΣ, Ἀπολυτίκιο τῆς ἑορτῆς τῶν Εἰσοδίων, [ἦχος δ' χρωματικός].

ΜΕΤΑ ΤΟ ΤΕΧΘΗΝΑΙ ΣΕ, Δοξαστικό τοῦ Ἑσπερινοῦ τῶν Εἰσοδίων, [ἦχος πλ. δ'].

Ἀπό τὴν **Θ' ΩΔΗ ΤΩΝ ΕΙΣΟΔΙΩΝ** & ἡ Καταβασία τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιόδου πρὸ τῶν Χριστουγέννων **ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ ΞΕΝΟΝ**, [ἦχος δ' & ἦχος α'].

ΑΖΙΟΝ ΕΣΤΙΝ, Μικρὸ Μεγαλυνάριο τῆς Θεοτόκου, πού ψάλλεται κατὰ τὴ Θεία Λειτουργία τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, [ἦχος πλ. δ' χρωματικός].

ἀφήγησις δευτέρα

ΦΩΤΗΣ ΚΟΝΤΟΓΛΟΥ, ἀποσπάσματα ἀπὸ τὴ συλλογὴ ἄρθρων τοῦ *Παναγία καὶ Ὑπεραγία - Ἡ μετὰ τόκον Παρθένος καὶ μετὰ θάνατον ζῶσα*.

ἡ Παναγία στὸν ἀνθρώπινο Κύκλο τοῦ Χρόνου & τῆς Ζωῆς

ΧΡΙΣΤΟΣ ΓΙΝΝΙΕΤΙ, (Ἔβρος, Θράκη) Ἀντρικὰ Κάλαντα Χριστουγέννων.

ΜΟΙΡΟΛΟΪ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ, (Ἀμφίκλεια Φθιώτιδας, Στερεὰ Ἑλλάδα) Γυναικεῖο Ὁρησκευτικὸ Μοιρολόι Μεγάλης Ἑβδομάδας.

ΓΑΜΗΛΙΑ ΠΑΤΙΝΑΔΑ, (Σάμος, Ἀνατολικὸ Αἰγαῖο) Τραγοῦδι Γαμήλιο.

ΚΥΡΑ ΜΟΥ ΠΟΡΤΑΪΤΙΣΣΑ, (Ἀστυπάλαια, Δωδεκάνησα) Τραγοῦδι Λατρευτικὸ, λέγεται παραμονὴ καὶ ἀνήμερα τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς Παναγίας κατὰ τὸν Δεκαπενταύγουστο.

μέρος β'

ἀφήγησις τρίτη

ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ, ἀποσπάσματα ἀπὸ τὴν Ὀμιλία, *Εἰς τὸ Γενέσιον τῆς Θεοτόκου*.

ὕμνοι θεομητορικῆς ἑορτῆς Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου

ΕΠΙ ΣΟΙ ΧΑΙΡΕΙ, Μέγα μεγαλυνάριο τῆς Παναγίας, πού ψάλλεται κατὰ τὴ Θεία Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, [ἦχος πλ. α'].

ΕΚΚΛΟΓΗ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΨΑΛΜΟΥΣ ΤΟΥ ΔΑΒΙΔ, γιὰ τὴν ἑορτὴ τῶν Εἰσοδίων [ἦχος δ' σκληρὸς χρωματικός (νενανῶ)] & **ΤΗΝ ΜΗΤΕΡΑ ΣΟΥ ΠΡΟΣΑΓΕΙ ΣΟΙ**, Περισσὴ τῶν Πολυελέων ὅπως ψάλλεται στὸ Ἅγιον Ὄρος στὴν Ἱερά Μονὴ Σίμωνος Πέτρας κατὰ τὶς Ἀγρυπνίες, [ἦχος α'].

ΜΑΡΙΑ Ο ΚΥΡΙΟΣ ΜΕΤΑ ΣΟΥ, Στίχος ἀπὸ τὸ Ὀκτώηχο «Θεοτόκε Παρθένε» μὲ κράτημα τεριρέμ, [ἦχος γ'].

ΠΑΝΑΓΙΑ ΔΕΣΠΟΙΝΑ, Μὴ Λειτουργικὸς Ὑμνος πρὸς τιμὴν τῆς Θεοτόκου, [ἦχος βαρὺς διατονικός].

ἀφήγησις τετάρτη

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ, *Στὴν Παναγία τοῦ Ντομᾶν*.

ἡ Παναγία ὡς Ἐνεργὸς Ἀρωγὸς στὴ Ζωὴ τῆς Κοινότητος

Ω! ΠΑΝΑΓΙΑ ΜΟΥ ΑΝΩΓΕΙΑΝΗ, (Ρέθυμνο, Κρήτη) Τραγοῦδι θρηνητικὸ-ιστορικὸ γιὰ τὴν Καταστροφὴ τῶν Ἀνωγείων τὸν Αὐγουστο τοῦ 1944.

ΣΟΥΜΕΛΑ ΛΕΝ' ΤΗΝ ΠΑΝΑΓΙΑ, (Τραπεζοῦντα, Πόντος) Τραγοῦδι Λατρευτικὸ.

Η ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΟΥ ΤΖΥΚΚΟΥ, (Πάφος, Κύπρος) Τραγοῦδι Ἀφηγηματικὸ.

ἐπίλογος

ἀφήγησις πέμπτη

ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ, *Προσευχή εἰς τὴν Θεοτόκον.*

Ω! ΠΑΝΑΓΙΑ ΔΕΣΠΟΙΝΑ, (Σαντορίνη, Κυκλάδες) Τραγοῦδι Γυναικεῖο
Λατρευτικό & Ἐπικλητικό, ποῦ λέγεται τὴν παραμονὴ τοῦ
Εὐαγγελισμοῦ.

ΑΓΝΗ ΠΑΡΘΕΝΕ ΔΕΣΠΟΙΝΑ, Μὴ λειτουργικός Ὕμνος ἀφιερωμένος στὴν
Παναγία ἀπὸ τὸ Θεοτοκάριο τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου Αἰγίνης, [ἦχος
α' & ἦχος πλ. α'].

ἀφήγησις ἕκτη

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ, ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸ ποίημα Ὁ Κρητικός.

κείμενα
παρουσίασις

ἀφήγισις πρώτη...

ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΡΕΙΤΗΣ, ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ ἔργο **Συναξαριστῆς τῶν δώδεκα μηνῶν τοῦ ἑνιαυτοῦ**, Ἅγιον Ὅρος, 1805.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΑ', ἡ ἐν τῷ Ναῷ Εἴσοδος τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας.

Ἔνδον τρέφει σε Γαβριήλ Ναοῦ Κόρη,

Ἦξει δὲ μικρὸν καὶ τὸ χαῖρέ σοι λέξων.

Βῆ Ἱερὸν Μαρὶή τέμενος παρὰ εἰκάδι πρώτῃ.

Ἡ εἰς τὸν νομικὸν Ναὸν τῆς κυρίας Θεοτόκου Εἴσοδος, ἐπροξένησεν εἰς τοὺς Ὀρθοδόξους Χριστιανοὺς ἑορτὴν θαυμαστὴν καὶ παγκόσμιον. Ἐπειδὴ καὶ ἔγινεν αὕτη μὲ παράδοξον τρόπον, καὶ εἶναι ἕνα προοίμιον τοῦ μεγίστου καὶ φρικτοῦ μυστηρίου τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Θεοῦ Λόγου. Τὸ ὅποιον διὰ μέσου τῆς Θεοτόκου ἔμελλε νὰ γένη εἰς τὸν κόσμον. Ἔλαβε δὲ τὴν ἀφορμὴν ἡ ἑορτὴ τῶν Εἰσοδίων διὰ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην. Ἡ παναοίδιμος Ἄννα, ἐπειδὴ ὄλην σχεδὸν τὴν ζωὴν της ἐπέερασε στείρα χωρὶς νὰ γεννήσῃ παιδίον, τούτου χάριν παρεκάλει τὸν Δεσπότην τῆς φύσεως ὁμοῦ μὲ τὸν ἄνδρα της Ἰσακείμ, νὰ χαρίσῃ εἰς αὐτοὺς τέκνον. Καὶ ἂν ἐπιτύχουν τοῦ ποθουμένου, εὐθύς νὰ ἀφιερῶσιν εἰς τὸν Θεὸν τὸ γεννηθὲν παιδίον.

Καὶ λοιπὸν ἐγέννησε παραδόξως τὴν πρόξενον γενομένην τῆς σωτηρίας τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, τὴν καταλλαγὴν καὶ φιλίωσιν τοῦ Θεοῦ μετὰ τῶν ἀνθρώπων, τὴν αἰτίαν τῆς ἀναπλάσεως τοῦ πεσόντος Ἀδάμ, καὶ τῆς τούτου ἐγέρσεως καὶ θεώσεως. Αὐτὴν λέγω τὴν Ὑπεραγίαν καὶ Δέσποιναν Θεοτόκον Μαρίαν. Ὅθεν ὅταν αὕτη ἔγινε τριῶν χρόνων, ἐπῆραν αὐτὴν οἱ γονεῖς της, καὶ ἐπρόσφεραν κατὰ τὴν σημερινὴν ἡμέραν εἰς τὸν Ναόν. Καὶ πληροῦντες τὰς ὑποσχέσεις ὅπου ἔκαμαν, ἀφιέρωσαν τὴν θυγατέρα

αὐτῶν εἰς τὸν χαρισάμενον ταύτην Θεόν. Καὶ παραδίδουσιν αὐτὴν εἰς τοὺς ἱερεῖς, καὶ μάλιστα εἰς τὸν τότε Ἀρχιερέα Ζαχαρίαν. Ὁ ὅποιος ταύτην παραλαβὼν, ἔμβασε μέσα εἰς τὸ ἐνδότατον τοῦ Ναοῦ, ὅπου μόνος ὁ Ἀρχιερεὺς μίαν φορὰν τὸν χρόνον εἰσῆρχετο. Καὶ τοῦτο ἐποίησε κατὰ βούλησιν Θεοῦ, ὅστις ἔμελλε μετὰ ὀλίγον νὰ γεννηθῆ ἔξ αὐτῆς, διὰ τὴν διόρθωσιν καὶ σωτηρίαν τοῦ κόσμου.

Ἐκεῖ λοιπὸν ἡ Παρθένος διέμεινε χρόνους δώδεκα, τρεφομένη μὲν ξενοπρεπῶς ἀπὸ τὸν Ἀρχάγγελον Γαβριήλ μὲ τροφὴν οὐράνιον. Ἀξιουμένη δὲ τῆς τοῦ Θεοῦ ἐμφανείας, ἕως ὅτου ἐπλησίασεν ὁ καιρὸς τοῦ θείου Εὐαγγελισμοῦ, καὶ τῶν οὐρανίων καὶ ὑπερφυσικῶν ἐκείνων μηνυμάτων. Τὰ ὅποια ἐμήνυον, ὅτι ὁ Θεὸς εὐδόκησε νὰ σαρκωθῆ ἀπὸ αὐτὴν φιλανθρώπως, διὰ νὰ ἀναπλάσῃ τὸν φθαρέντα κόσμον ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας. Τότε γὰρ ἡ Θεοτόκος ἐξεληθοῦσα ἀπὸ τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων, παρεδόθη εἰς τὸν μνηστορα Ἰωσήφ, ἵνα ἐκεῖνος ὑπάρχη φύλαξ καὶ μάρτυς τῆς παρθενίας αὐτῆς. Καὶ ἵνα ὑπηρετήσῃ, τόσον εἰς τὸν ἄσπορον τόκον της, ὅσον καὶ εἰς τὴν φυγὴν τὴν εἰς Αἴγυπτον, καὶ εἰς τὴν ἀπ' ἐκείνης ἐπάνοδον εἰς γῆν Ἰσραήλ.

Ταῖς τῆς Θεοτόκου πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Βυζαντινὸς χορὸς «Αἰνοῦντες»

ΥΜΝΟΙ ΘΕΟΜΗΤΟΡΙΚΗΣ ΕΟΡΤΗΣ ΕΙΣΟΔΙΩΝ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

ΣΗΜΕΡΟΝ ΤΗΣ ΕΥΔΟΚΙΑΣ, Ἀπολυτίκιο τῆς ἐορτῆς τῶν Εἰσοδίων, [ἦχος δ' χρωματικός].

Σήμερον τῆς εὐδοκίας Θεοῦ τὸ προοίμιον, καὶ τῆς τῶν ἀνθρώπων σωτηρίας ἢ προκλήρυξις. Ἐν Ναῶ τοῦ Θεοῦ τρανῶς ἢ Παρθένος δέικνυται, καὶ τὸν Χριστὸν τοῖς πᾶσι προκαταγγέλλεται· Αὐτῇ καὶ ἡμεῖς μεγαλοφώνως βοήσωμεν· Χαῖρε τῆς οἰκονομίας τοῦ Κτίστου ἢ ἐκπλήρωσις.

ΜΕΤΑ ΤΟ ΤΕΧΘΗΝΑΙ ΣΕ, Δοξαστικὸ τοῦ Ἐσπερινοῦ τῶν Εἰσοδίων, [ἦχος πλ. δ', μέλος Στεφάνου Λαμπαδαρίου, 19^{ος} αἰ.].

Μετὰ τὸ τεχθῆναι σε, Θεόνυμφε Δέσποινα, παρεγένου ἐν Ναῶ Κυρίου, τοῦ ἀνατραφῆναι εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων, ὡς ἡγιασμένη. Τότε καὶ Γαβριὴλ ἀπεστάλη πρὸς σέ τὴν πανάμωμον, τροφὴν κομίζων σοι. Τὰ οὐράνια πάντα ἐξέστησαν, ὀρῶντα τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐν σοὶ σκηνώσαν. Διὸ ἄσπιλε ἀμόλυντε, ἢ ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς δοξαζομένη, Μήτηρ Θεοῦ, σῶζε τὸ γένος ἡμῶν.

Ἀπὸ τὴν **Θ' ῬΔΗ ΤΩΝ ΕΙΣΟΔΙΩΝ** καὶ ἡ Καταβασία τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιόδου πρὸ τῶν Χριστουγέννων **ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ ΞΕΝΟΝ**, [ἦχος δ' καὶ ἦχος α', μέλος Ἰωάννου Πρωτοψάλτου, 19^{ος} αἰ.].

Μεγαλυνάριον

Ἄγγελοι τὴν Εἴσοδον τῆς Πανάγνου, ὀρῶντες ἐξεπλήττοντο πῶς ἢ Παρθένος εἰσῆλθεν, εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων.

Ὁ Εἰρμός

«Ὡς ἐμψύχῳ Θεοῦ κιβωτῷ, ψαυέτω μηδαμῶς χεῖρ ἀμυήτην· χεῖλη δὲ πιστῶν, τῇ Θεοτόκῳ ἀσιγήτως, φωνὴν τοῦ Ἀγγέλου ἀναμέλποντα, ἐν ἀγαλλιάσει βοάτω· Ὅντως ἀνωτέρα πάντων, ὑπάρχεις Παρθένε ἀγνή».

Ἄγγελοι τὴν Εἴσοδον τῆς Πανάγνου, ὀρῶντες ἐξεπλήττοντο, πῶς μετὰ δόξης εἰσῆλθεν, εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων.

Ὡς ὑπέρλαμπρον Θεοτόκε ἀγνή, ψυχῆς τὸ καθαρὸν ἔχουσα κάλλος, Χάριτος Θεοῦ δ' ἐμπιπλαμένη οὐρανόθεν, φωτὶ αἰδίῳ καταυγάζεις αἰεὶ, τοὺς ἐν εὐφροσύνῃ βοῶντας· Ὅντως ἀνωτέρα πάντων, ὑπάρχεις Παρθένε ἀγνή.

Ἄγγελοι τὴν Εἴσοδον τῆς Παρθένου, ὀρῶντες ἐξεπλήττοντο, πῶς παραδόξως εἰσῆλθεν, εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων.

Ἐπιπίπταται Θεοτόκε ἀγνή τὸ θαῦμά σου τὴν δύναμιν τῶν λόγων· Σῶμα γὰρ ἐν σοὶ κατανοῶ ὑπὲρ λόγον, ῥοῆς ἀμαρτίας ἀνεπίδεκτον· ὅθεν εὐχαρίστως βοῶ σοι· Ὅντως ἀνωτέρα πάντων, ὑπάρχεις Παρθένε ἀγνή.

Κανὼν δεῦτερος. Μεγαλυνάριον

Μεγάλυνον ψυχὴ μου, τὴν προσενεχθεῖσαν, ἐν τῷ ναῷ Κυρίου, καὶ εὐλογηθεῖσαν, χερσὶ τῶν Ἱερέων.

Ἐκ τῶν Δικαίων προῆλθεν, Ἰωακείμ καὶ τῆς Ἄννης, ἐπαγγελίας ὁ καρπός, ἢ θεόπαις Μαρία, καὶ ὡς θυμίαμα δεκτόν, σαρκὶ νηπιάζουσα προσφέρεται, Ἱερῷ ἐν ἀγίῳ, ὡς Ἅγια, εἰς τὰ Ἅγια οἰκεῖν.

Τὴν νηπιάζουσαν φύσει, καὶ ὑπὲρ φύσιν Μητέρα, ἀναδειχθεῖσαν τοῦ Θεοῦ, εὐφημήσωμεν ὕμνοις· ἐν τῷ Ναῷ τῷ νομικῷ· Κυρίῳ γὰρ σήμερον προσφέρεται, εἰς ὁσμὴν εὐωδίας, τῶν Δικαίων, ὡς καρπὸς πνευματικός.

Σὺν τῷ Ἀγγέλῳ τὸ Χαῖρε, τῇ Θεοτόκῳ προσφόρως, ἀναβοήσωμεν πιστοί· χαῖρε πάγκαλε Νύμφη· χαῖρε νεφέλη φωτεινὴ, ἐξ ἧς ἡμῖν ἔλαμψεν ὁ Κύριος, τοῖς ἐν σκότει ἀγνοίας, καθημένοις, χαῖρε πάντων ἢ ἑλπίς.

Καταβασία

«Μυστήριον ξένον, ὀρῶ καὶ παράδοξον, οὐρανὸν τὸ σπήλαιον θρόνον Χερουβικὸν τὴν Παρθένον τὴν φάτινη χωρίον· ἐν ᾧ ἀνεκλίθη ὁ ἀχώρητος, Χριστὸς ὁ Θεός, ὃν ἀνυμνοῦντες μεγαλύνομεν».

ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙΝ, Μικρὸ Μεγαλυνάριον τῆς Θεοτόκου, ποὺ ψάλλεται κατὰ τὴ Θεία Λειτουργία τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, [ἦχος πλ. δ' χρωματικός, μέλος Τριανταφύλλου Γεωργιάδου, 20^{ος} αἰ.].

Ἄξιον ἐστὶν ὡς ἀληθῶς μακαρίζειν σε τὴν Θεοτόκον, τὴν ἀειμακάριστον καὶ παναμώμητον καὶ μητέρα τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Τὴν τιμιωτέραν τῶν Χερουβείμ καὶ ἐνδοξοτέραν ἀσυγκρίτως τῶν Σεραφείμ, τὴν ἀδιαφθόρως Θεὸν Λόγον τεκοῦσαν, τὴν ὄντως Θεοτόκον, σὲ μεγαλύνομεν.

ἀφήγισις δευτέρα...

ΦΩΤΗΣ ΚΟΝΤΟΓΛΟΥ, ἀποσπάσματα ἀπὸ τὰ ἄρθρα: α) «**Ἡ ἐλπίς τῶν Χριστιανῶν τῶν θλιβομένων ἢ χαρά**», β) «**Ἡ χαρά τῶν Χριστιανῶν**», γ) «**Ἐπὶ σοὶ Χαίρει, Κεχαριτωμένη, πᾶσα ἡ κτίσις**» [Ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου], δ) «**Ρανάτωσαν γλυκασμὸν τὰ ὄρη**», Νέα Ἰωνία, 1945-1960.

Ἡ ἐλπίς τῶν Χριστιανῶν τῶν θλιβομένων ἢ χαρά

Πρῶτο ὄνομά της εἶναι «Παναγία». Ὄνομα τόσο γλυκὺ, ὅσο κανένα ἄλλο. Ἐπειτα τὰ ἄλλα ὀνόματά της: Κεχαριτωμένη, Παναμώμητος, Θεοτόκος, Θεογεννήτρια, Ὑπερευλογημένη, Τιμιωτέρα τῶν Χερουβίμ καὶ ἐνδοξότερα ἀσυγκρίτως τῶν Σεραφείμ, [...], Καταφυγή τῶν Χειμαζομένων, τῶν Θλιβομένων ἢ Χαρά, Βακτηρία Τυφλῶν καὶ πολλὰ ἄλλα.

Ἡ χαρά τῶν Χριστιανῶν

Μὰ ὀλάκερη ἡ Ἑλλάδα δὲν ὑμνολογᾷ τὴν Παναγία μονάχα μὲ τοὺς ψαλτάδες καὶ μὲ τοὺς παπάδες στὶς ἐκκλησιές, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ κάθε τί της, μὲ τὰ χωριά, μὲ τὰ βουνά, μὲ τὰ νησιά, ποῦχουνε τ' ἀγιασμένο τ' ὄνομά της. Τὰ καράβια βολτατζάρουνε στὴ δροσερὴ θάλασσα, ἀνοιχτὰ ἀπὸ τοὺς κάβους ποῦναι χτισμένα τὰ μοναστήρια της, ἔχοντας στὴ πρύμνη σκαλισμένο τ' ἀγαπημένο καὶ προσκυνητὸ ὄνομά της.

Ὅποιος ταξιδεύει στὰ ἑλληνικὰ νερά, σ' ὅποιο μέρος κι ἂν βρεθεῖ τὴ μέρα τῆς Παναγίας, θὰν ἀκούσει ἀπ' ἀνοιχτὰ τίς καμπάνες ἀπάνω ἀπὸ τὸ πέλαγο. Ἄλλες ἔρχονται ἀπὸ τ' Ἁγιον Ὄρος ποῦ τὸ λένε Περιβόλι τῆς Παναγίας, ἄλλες ἀπὸ τὴν Τῆνο ποῦχει τὸ ξακουστὸ παλάτι της, ἄλλες ἀπὸ τὴν Σαλαμίνα ποῦ γιορτάζει ἡ Φανερωμένη, ἄλλες ἀπὸ τὴ Μυτιλήνη, ἀπὸ τὴν Παναγιά τῆς Ἁγιάσσοσ καὶ τῆς Πέτρας, ἄλλες ἀπὸ τὸ Μοναστήρι τῆς Σίφνου, ἄλλες ἀπὸ τὴ Σκιάθο, ἄλλες ἀπὸ τὴ Νάξο, ἀπὸ κάθε νησί, ἀπὸ κάθε κάβο, ἀπὸ κάθε στεριά.

Ἐπὶ σοὶ Χαίρει, Κεχαριτωμένη, πᾶσα ἡ κτίσις

Θαρρεῖς πὼς ὁ ἀγέρας, τὰ βουνά, οἱ θάλασσοι τῆς Ἑλλάδας, τὰ χωριά, οἱ πολίτες, γεμίσανε εὐωδία πνευματικὴ ἀπ' αὐτὸ «τὸ χρυσοῦν θυμιατήριον», ἀπ' αὐτὴ «τὴν μανναδόχον στάμνον» ποῦ ἔχει μέσα «μύρον τὸ ἀκένωτον». Οἱ γυναῖκες μας εἶναι στολισμένες μὲ τ' ὄνομά της, τὰ βουνά μας, οἱ κάμποι, τὰ νησιά, τ' ἀκροθαλάσσια εἶναι ἀγιασμένα ἀπὸ τὰ ζωκλήσια της [...]. Ἀληθινὰ στὴν Ἑλλάδα μας «ἐπὶ σοὶ χαίρει, Κεχαριτωμένη, πᾶσα ἡ κτίσις».

Ρανάτωσαν γλυκασμὸν τὰ ὄρη

Ἡ βυζαντινὴ ψυχὴ εἶναι σὰν περιβόλι εὐωδιασμένο. Τὰ τροπάρια της, τὰ τραγούδια της, τὰ λόγια της, τὰ εἰκονίσματά της εἶναι ὅλα μοσχοβολημένα. Κι αὐτὸ τὸ μοσχοβόλημα τὸ κληρονόμησε ὑστερώτερα ἡ ρωμιοσύνη, π' ἀγαπᾷ τὰ εὐωδιασμένα λουλούδια καὶ τὰ μυρωδικὰ τῆς Ἀνατολῆς, τὴν κανέλα, τὰ μοσχοκάρφια, τὰ μοσχοκάρυδα, περιφρονημένα ὡς βάρβαρα ἀπὸ πολλοὺς ξευγενισμένους δικούς μας.

Οἱ ἐκκλησιές καὶ τὰ ρημοκλήσια εὐωδιάζουνε μὲ μίαν ἐξωτικὴ εὐωδία, ἀπὸ τὸ κερί, τὸ λάδι, τὸ λιβάνι καὶ ἀπὸ τ' ἀγριολούλουδα τοῦ βουνοῦ. [...] Ἄχι! ἡ Ἑλληνικὴ ψυχὴ εἶναι τὸ ἔαρ μὲ τὰ ἄνθη.

Φωνητικὸ σύνολο ΕΡ.Κ.Ε.Τ.

Η ΠΑΝΑΓΙΑ ΣΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΚΥΚΛΟ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ & ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ΧΡΙΣΤΟΣ ΓΙΝΝΙΕΤΙ, (Ἔβρος, Θράκη). Ἄντρικὰ Κάλαντα Χριστουγέννων, [Ἡ Παναγία καὶ τὸ Μυστήριον τῆς Γέννησης].

Χριστὸς γιννιέτι χαρὰ στοὺν κόσμου χαρὰ στοὺν κόσμου στὰ παλικάρια,
σαράντα μέρις σαράντα νύχτις ἡ Παναγία μας κοιλουπουνούσι.

Κοιλουπουνούσι παρακαλοῦσι τοὺς Ἄϊπουστόλους τοὺς Ἄρχαγγέλους,
κι οἱ Ἄϊπουστόλοι μαμές γυρεύουν κι οἱ Ἄρχαγγέλοι γιὰ μύρου τρέχουν.

Κι ὡσπου νὰ πάνι κι ὡσπου νὰ ἔρτουν ἡ Παναγία μας ξηλιφθηρώθ'κι,
μέσα στὶς πάχνις μέσ' τὰ λουλούδια μέσα στὶς δάφνις στὰ κυπαρίσσια.
Σὰν ἡλίου λάμπει σὰν νιὸ φιγγάρι φέγγει σὶ αὐτόν(αν) τοῦ νοικουκῆρη,
μὶ τὰ καλά του μὶ τὰ πιδιά του μὶ τὴν χρυσή τὴ νοικουκυρά του.

ΜΟΙΡΟΛΟΪ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ, (Αμφίκλεια Φθιώτιδας, Στερεὰ Ἑλλάδα). Γυναικεῖο Θρησκευτικὸ Μοιρολόι Μεγάλης Ἑβδομάδας, [Ἡ Παναγία καὶ ὁ Λατρευτικὸς Θρῆνος].

Σήμερα μαῦρος οὐρανὸς σήμερα μαύρη μέρα,
σήμερα ὅλα θλίβονται καὶ τὰ βουνὰ λυποῦνται.

Σήμερα ἔβαλαν βουλή οἱ ἄνομοι Ὀβραῖοι
οἱ ἄνομοι καὶ τὰ σκυλιὰ κι οἱ τρισκαταραμένοι,
γιὰ νὰ σταυρώσουν τὸν Χριστὸ τῶν πάντων Βασιλέα.

Κι ὁ Κύριος ἠθέλησε νὰ μπεῖ σὲ περιβόλι,
νὰ λάβει δεῖπνο μυστικὸ γιὰ νὰ τὸν λάβουν ὅλοι.

Κι ἡ Παναγία ἡ Δέσποινα καθόταν μοναχὴ τῆς,
τὰς προσευχὰς τῆς ἔκανε γιὰ τὸν Μονογενῆ τῆς.
Φωνὴ ἐξῆλθε ἐξ οὐρανοῦ κι ἀπὸ ἀγγέλου στόμα,
- πάψε Κυρὰ μ' τίς προσευχὲς σῶσον καὶ τίς μετάνοιες.
Καὶ τὸν Υἱὸ σου πιάσανε καὶ στὸν χαλκιά τὸν πάνε,
σὰν κλέφτη τὸν ἐπιάσανε καὶ σὰν φονιά τὸν πάνε,
καὶ στοῦ Πιλάτου τὰς αὐλὰς ἐκεῖ τὸν τυρανῶνε.

- Χαλκιά χαλκιά φτιάξε, χαλκιά, φτιάξε τρία περούνια,
κι ἐκεῖνος ὁ παράνομος βαρεῖ καὶ φτιάχνει πέντε.

- Φαραὲ πού τὰ φτιαξες πρέπει νὰ μᾶς διδάξεις,
- βάλτε τὰ δυὸ στὰ χέρια του καὶ τὰ ἄλλα δυὸ στὰ πόδια,
τὸ πέμπτο τὸ φαρμακερὸ βάλτε το στὴν καρδιά του,
νὰ τρέξει αἷμα καὶ νερὸ νὰ λιγωθεῖ ἡ καρδιά του.

Κι ἡ Παναγία σὰν τ' ἄκουσε ἔπεσε καὶ λιγώθει,
στάμνες νερὸ τῆς ρίξανε τρία κανάτια μόσχο,
καὶ τρία μυροδόσταμνα γιὰ νὰ τῆς ἔρθει ὁ νοῦς τῆς.
Καὶ σὰν τὴν ἤρθε ὁ λογισμὸς καὶ σὰν τὴν ἤρθε ὁ νοῦς τῆς,
ζητάει μαχαῖρι νὰ σφαγεῖ φωτιά νὰ πάει νὰ πέσει,
ζητάει γκρεμὸ νὰ γκρεμιστεῖ γιὰ τὸ Μονογενῆ τῆς.

- Λάβε Κυρὰ μου ὑπομονὴ λάβε Κυρὰ μου ἀνέση,
- καὶ πῶς θὰ λάβω ὑπομονὴ καὶ πῶς θὰ λάβω ἀνέση,
πού ἔχω Γιὸ μονογενῆ καὶ κείνον σταυρωμένο.

Ἡ Μάρθα κι ἡ Μαγδαληνὴ καὶ τοῦ Λαζάρου ἡ μάνα,
καὶ τοῦ Ἰακώβου ἡ ἀδερφή οἱ τέσσερις ἀντάμα.

Ἐπῆραν τὸ στρατὶ στρατὶ στρατὶ τὸ μονοπάτι,
τὸ μονοπάτι τσὶ ἔβγαλε μέσ' τοῦ ληστοῦ τὴν πόρτα.

- Ἄνοιξε πόρτα τοῦ ληστῆ καὶ πόρτα τοῦ Πιλάτου,
κι ἡ πόρτα ἀπὸ τὸ φόβου τῆς ἀνοίγει μοναχία τῆς.
Κοιτάει ζερβὰ κοιτάει δεξιὰ κανένα δὲν γνωρίζει,
κοιτάει καὶ δεξιότερα βλέπει τὸν Ἅγιο-Γιάννη.

- Ἄγιε μου Γιάννη Πρόδρομε καὶ Βαφτιστὴ τοῦ Γιοῦ μου,
μὴν εἶδες τὸν (ὁ) Γιόκα μου καὶ τὸν Διδάσκαλό σου;

- Δὲν ἔχω στόμα νὰ σοῦ εἰπῶ γλώσσα νὰ σοῦ μιλήσω,
μῆτε καὶ χεροπάλαμο γιὰ νὰ σοῦ τὸν ἐδείξω,
μόν' ἔχε δυνατὴ καρδιά γιὰ νὰ στοῦ μολογήσω.
Βλέπεις ἐκεῖνον τὸν γυμνὸ τὸν παραπονεμένο,
ὅπου φορεῖ πουκάμισο στὸ αἷμα βουτηγμένο;
Ὅπου φορεῖ στὴν κεφαλὴ ἀγκανθινὸ στεφάνι;
ἐκεῖνος εἶν' ὁ Γιόκας σου καὶ ὁ Διδάσκαλός μου.

Κι ἡ Παναγιά πλησίασε γλυκὰ τὸν ἔρωτάει,
 - Δὲν μοῦ μιλᾷς Παιδάκι μου δὲν μοῦ μιλᾷς Παιδί μου.
 - Τί νὰ σοῦ εἰπῶ Μανούλα μου πού διάφορο δὲν ἔχεις,
 μόνο τὸ Μέγα Σάββατο κοντὰ στὸ μεσονύχτι,
 ποῦ θὰ λαλήσει ὁ πετεινὸς σημάνουν οἱ καμπάνες,
 τότες κι ἐσύ Μανούλα μου νὰ ἔχεις χαρὲς μεγάλες.
 Σημαίνει ὁ οὐρανὸς κι ἡ γῆ σημαίνουν τὰ ἐπουράνια,
 σημαίνει κι ἡ Ἁγία-Σοφία τὸ Μέγα Μοναστήρι,
 μὲ τετρακόσια σήμαντρα καὶ ἐξήντα δυὸ καμπάνες.
 Ὅποιος τ' ἀκούει σῶζεται κι ὅποιος τὸ λέει ἀγιάζει,
 κι ὅποιος τὸ καλο-ἀφουγκραστεῖ Παράδεισο θὰ λάβει,
 Παράδεισο καὶ λίβανο ἀπὸ τὸν Ἅγιο Τάφο.

ΓΑΜΗΛΙΑ ΠΑΤΙΝΑΔΑ, (Σάμος, Ἀνατολικὸ Αἰγαῖο). Τραγοῦδι
 Γαμήλιο, [Ἡ Παναγία καὶ τὸ Μυστήριό τοῦ Γάμου].

Ὅμορφη πού εἶναι ἡ νύφη μας μὰ ἀλήθεια καὶ τὸ ταῖρι,
 εἶν' ἀσημένιος μαστραπὰς μὲ φιλντισένιο χέρι.
 Ἡ νύφη μας εἶν' ὁμορφη ἔχει περίσσια χάρη,
 ἡ Παναγιά τῆς ἔστειλε ὠραῖο παλικάρι.
 ὦ! Παναγιά Κυρὰ ψηλὴ καὶ τοῦ Χριστοῦ μητέρα,
 ἀπόψε στεφανώνεται ἀετὸς τὴν περιστέρα.

ΚΥΡΑ ΜΟΥ ΠΟΡΤΑΪΤΙΣΣΑ, (Ἀστυπάλαια, Δωδεκάνησα). Τραγοῦδι
 Λατρευτικὸ, λέγεται παραμονὴ καὶ ἀνήμερα τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς Παναγίας
 κατὰ τὸν Δεκαπενταύγουστο, [Ἡ Παναγία καὶ ἡ λατρευτικὴ ἐκ τῶν πιστῶν
 τῆς μνεῖα].

Κυρὰ μου Πορταΐτισσα ἔβγα ἀπὸ τὸ θρονί σου,
 νὰ ἰδεῖς χαρὲς πού γίνονται ἔξω ἀπὸ τὴν αὐλή σου.
 Παναγιά Παρηγορήτρα παρηγόρα καὶ βοήθα,
 Παναγιά Παρηγορήτρα παρηγόρα κάθε πίκρα.

Κυρὰ μου Πορταΐτισσα μὲ τὸ μεγάλο δρόμο,
 νὰ μ' ἀξιώσει ἡ χάρη σου νὰ ῥχομαι κάθε χρόνο.
 Παναγιά μου Παναγιά μου παρηγόρα τὴν καρδιά μου,
 Παναγιά μου Παναγιά μου δώσ' ἀγέρα στὴν καρδιά μου.

Κυρὰ Φανερωμένη μου μεγάλο τ' ὄνομά σου,
 φύλλο δὲν πέφτει ἀπὸ δέντρι χωρὶς τὸ θέλημά σου.
 Παναγιά Παρηγορήτρα παρηγόρα καὶ βοήθα,
 Παναγιά Παρηγορήτρα παρηγόρα κάθε πίκρα.

ἀφήγησις τρίτη...

ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ, ἀποσπάσματα ἀπὸ τὴν Ὁμιλία **«Εἰς τὸ Γενέσιον τῆς Θεοτόκου»**, Ἱεροσόλυμα, πρῶτες δεκαετίες 8^{ου} αἰώνα.

«Ἀμπέλι καλοκλήματο» ἐφύτρωσε ἀπ' τὴν Ἄννα, κι ἔβγαλε ἀνθὸ σταφύλι γλύκα, πιετό θεϊκό, νά τό πιοῦν οἱ χωματένιοι ἄνθρωποι νά ζήσουν στὸν αἰώνα. [...]

Τό πρόσωπο τοῦ κοριτσιοῦ αὐτοῦ «θά ἰκετεύσουν οἱ πλούσιοι τοῦ λαοῦ». Τό κορίτσι τοῦτο θά προσκυνήσουν οἱ βασιλιάδες τῶν ἔθνῶν προσφέροντας δῶρα. [...]

Κορίτσι ποθητό καί τρισευλογημένο· «εὐλογημένη μέσα ἀπ' ὅλες τίς γυναῖκες σύ, κι εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῶν σπλάχνων σου». Κορίτσι, θυγατέρα τοῦ βασιλιᾶ Δαβίδ, καί μάνα τοῦ βασιλιᾶ τῶν ὄλων, τοῦ Θεοῦ. Θεϊκό κι ὀλοζώντανο ἄγαλμα, ἡ εὐφροσύνη τοῦ Θεοῦ πού σ'ἐπλασε, ποῦχεις τό πνεῦμα σου θεοκυβέρνητο καί μόνο στό Θεό γυρνᾷς τὴν προσοχή σου. [...]

Μάτια «γιά πάντα στὸν Κύριο δοσμένα» βλέπουν τό αἰώνιο κι «ἀπλησίαστο φῶς». Αὐτιά πού ἀκοῦνε τὸν θεϊκό λόγο κι εὐφραίνονται μέ την κιθάρα τοῦ Πνεύματος, πού ἀπὸ μέσα τους πέρασε ὁ Λόγος γιά νά σαρκωθῆ. Ρουθούνια γοητευμένα μέ τὴν εὐωδιά τῶν ἄρωμάτων τοῦ Νυμφίου, πού ἄρωμα θεϊκό ξεχύνεται ἐλεύθερα καί χρίει τὴν ἀνθρώπινή Του φύση. «Ἄρωμα πού χύθηκε τ' ὄνομά σου» λέγει ἡ ἁγία Γραφή. Χεῖλη πού δοξολογοῦν τὸν Κύριο καί μένουν κολλημένα στὰ δικά Του χεῖλη. Ἡ γλῶσσα κι ὁ οὐρανίσκος πού ξέρουν νά διακρίνουν τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ καί μέ τὴν θεϊκή τους να χορταίνουν γλύκα. Καρδιά καθαρὴ κι ἀμόλυπτη, πού βλέπει καί ποθεῖ τὸν ἀόρατο Θεό. Σπλάχνα, πού μέσα τους ἦρθε νά κατοικήσῃ ὁ ἀχώρητος, καί στῆθος, πού μέ τό γάλα του,

τράφηκε ὁ Θεός, ὁ Ἰησοῦς παιδί. Πύλη τοῦ Θεοῦ παρθενική γιά πάντα. Χέρια, πού κράτησαν τὸν Θεό, καί γόνατα, πού γίνηκαν θρονί ψηλότερο κι ἀπὸ τὰ χερουβίμ: Μ' αὐτὰ στερεώθηκαν τὰ «παράλυτα χέρια καί τ' ἀδύναμα πόδια». Πόδια ὀδηγημένα, σά μέ λυχνάρι φωτεινό, ἀπὸ τό νόμο τοῦ Θεοῦ, τρέχουν στό κατόπι Του ἀνεπίστροφα, ὥσπου κι ἐτράβηξαν τὸν Ποθητό σ' αὐτὴ πού Τὸν ποθοῦσε. Μ' ὅλο τό εἶναι σου δωμάτιο νυφικό τοῦ Πνεύματος, πόλη τοῦ ζωντανοῦ Θεοῦ, πού «εὐφραίνουν τὰ ρέματα τοῦ ποταμοῦ», τὰ κύματα δηλ. τῶν χαρισμάτων τοῦ Ἁγίου Πνεύματος: Πεντάμορφη καί πολυαγαπημένη τοῦ Θεοῦ. Γιατί, ἀφοῦ ξεπέρασε τὰ χερουβίμ κι ἀνέβηκε ψηλότερα κι ἀπὸ τὰ σεραφίμ, ἔγινε πραγματικά τοῦ Θεοῦ ἢ πολυαγαπημένη. [...]

ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ, 2010 (1970), Ὁμιλία «Εἰς τὸ Γενέσιον τῆς Θεοτόκου» στὸ Ἡ Θεοτόκος - Τέσσερις θεομητορικές ὀμιλίες τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, (ἀνατύπωση 3^{ης} ἐκδόσεως), κείμενο - εἰσαγωγή - σχόλια: Ἱερομόναχος Ἀθανάσιος Γιέβτιτς, λογοτεχνική ἀπόδοση: Ἐλευθέριος Μάϊνας, Ἀθήνα: Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, σελ.: 87-91.

Βυζαντινὸς χορὸς «Αἰνοῦντες»

ΥΜΝΟΙ ΘΕΟΜΗΤΟΡΙΚΗΣ ΕΟΡΤΗΣ ΕΙΣΟΔΙΩΝ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

ΕΠΙ ΣΟΙ ΧΑΙΡΕΙ, Μέγα Μεγαλυνάριο τῆς Θεοτόκου, πού ψάλλεται κατὰ τὴ Θεία Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, [ἦχος πλ. α', μέλος Ἀνδρέου Θεοφιλοπούλου (Ἁγιορείτου Μοναχοῦ), 20^{ος} αἰ.].

Ἐπὶ σοὶ χαίρει, Κεχαριτωμένη, πᾶσα ἡ κτίσις. Ἀγγέλων τὸ σύστημα καὶ ἀνθρώπων τὸ γένος, ἡγιασμένε ναὲ καὶ παράδεισε λογικέ, παρθενικὸν καύχημα, ἐξ ἧς Θεὸς ἐσαρκώθη καὶ παιδίον γέγονεν, ὁ πρὸ αἰώνων ὑπάρχων Θεὸς ἡμῶν· τὴν γὰρ σὴν μήτραν θρόνον ἐποίησε, καὶ τὴν σὴν γαστέρα πλατυτέραν οὐρανῶν ἀπειργάσατο. Ἐπὶ σοὶ χαίρει, Κεχαριτωμένη, πᾶσα ἡ κτίσις δόξα σοι.

ΕΚΛΟΓΗ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΨΑΛΜΟΥΣ ΤΟΥ ΔΑΥΪΔ, γιὰ τὴν ἑορτὴ τῶν Εἰσοδίων, [ἦχος δ' σκληρὸς χρωματικὸς (νενανῶ), ὅπως ψάλλεται στὸ Ἅγιον Ὄρος, καταγραφή Κυριάκου Κισκηρέα, 21^{ος} αἰ.] & **ΤΗΝ ΜΗΤΕΡΑ ΣΟΥ ΠΡΟΣΑΓΕΙ ΣΟΙ**, Περισσὴ τῶν Πολυελέων ὅπως ψάλλεται στὸ Ἅγιον Ὄρος στὴν Ἱερά Μονὴ Σίμωνος Πέτρας κατὰ τὶς Ἀγρυπνίες, [ἦχος α', καταγραφή 21^{ος} αἰ.].

Μέγας Κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα ἐν πόλει τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ἐν ὄρει ἀγίῳ αὐτοῦ. Εὐρίζω ἀγαλλιάματι πάσης τῆς γῆς. [ψλ 47, 2-3]

Δεδοξασμένα ἐλαλήθη περὶ σοῦ ἡ πόλις τοῦ Θεοῦ. [ψλ 86, 3]

Ἡ πόλις τοῦ βασιλέως τοῦ μεγάλου. Ὁ Θεὸς ἐν τοῖς βάρεσιν αὐτῆς γινώσκειται, ὅταν ἀντιλαμβάνηται αὐτῆς. [ψλ 47, 3-4]

Καθάπερ ἠκούσαμεν, οὕτω καὶ εἶδομεν ἐν πόλει Κυρίου τῶν δυνάμεων, ἐν πόλει τοῦ Θεοῦ ἡμῶν· ὁ Θεὸς ἐθεμελίωσεν αὐτὴν εἰς τὸν αἰῶνα. [ψλ 47, 9]

Ἠγίασε τὸ σκῆνωμα αὐτοῦ ὁ Ὑψιστος. [ψλ 45, 5]

Ἄγιωσύνη καὶ μεγαλοπρέπεια ἐν τῷ ἀγιάσματι αὐτοῦ. [ψλ 95, 6]

Αὕτη ἡ πύλη τοῦ Κυρίου, δίκαιοι εἰσελεύσονται ἐν αὐτῇ. [ψλ 117, 20]

Ἅγιος ὁ ναὸς σου θαυμαστὸς ἐν δικαιοσύνῃ. [ψλ 64, 5-6]

Τῷ οἴκῳ σου πρέπει ἀγίασμα, Κύριε, εἰς μακρότητα ἡμερῶν. [ψλ 92, 5]

Θυγατέρες βασιλέων ἐν τῇ τιμῇ σου. Παρέστη ἡ βασίλισσα ἐκ δεξιῶν σοῦ ἐν ἱματισμῷ διαχρύσῳ περιβεβλημένη, πεποικιλμένη, ἄκουσον θυγατερ καὶ ἴδε καὶ κλῖνον τὸ οὖς σου καὶ ἐπιλάθου τοῦ λαοῦ σου καὶ τοῦ οἴκου τοῦ

πατρός σου καὶ ἐπιθυμήσει ὁ βασιλεὺς τοῦ κάλλους σου. [ψλ 44, 10-12]

Τὸ πρόσωπόν σου λιτανεύσουσιν οἱ πλούσιοι τοῦ λαοῦ. Πᾶσα ἡ δόξα τῆς θυγατρὸς τοῦ βασιλέως ἔσωθεν, ἐν κροσσωτοῖς χρυσοῖς περιβεβλημένη, πεποικιλμένη. Ἀπενεχθήσονται τῷ βασιλεῖ παρθένοι ὀπίσω αὐτῆς, αἱ πλησίον αὐτῆς ἀπενεχθήσονται σοι, ἀπενεχθήσονται ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἀγαλλιάσει, ἀχθήσονται εἰς ναὸν βασιλέως. [ψλ 44, 13-16]

Ἐπελάβομεν ὁ Θεὸς τὸ ἔλεός σου ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ σου. [ψλ 47, 10]

Μνησθήσομαι τοῦ ὀνόματός σου ἐν πάσῃ γενεᾷ καὶ γενεά, διὰ τοῦτο λαοὶ ἐξομολογήσονται σοι εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. [ψλ 44, 18]

[ἡ ἀρίθμηση τῶν Ψαλμῶν εἶναι βασισμένη στὴν Ἑλληνικὴ μετάφραση τῶν Ἐβδομήκοντα]

Περισσὴ τῶν Πολυελέων

Τὴν Μητέρα Σου προσάγει Σοι, εἰς ἱκεσίαν ὁ λαὸς Σου Χριστέ ταῖς παρακλήσεσιν Αὐτῆς, τοὺς οἰκτιρμούς Σου δὸς ἡμῖν Ἀγαθέ, ἵνα Σὲ δοξάζωμεν, τὴν ἐλπίδα τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

ΜΑΡΙΑ Ο ΚΥΡΙΟΣ ΜΕΤΑ ΣΟΥ, Στίχος ἀπὸ τὸ Ὀκτώηχο «Θεοτόκε Παρθένε» με κράτημα τεριρέμ, [ἦχος γ', μέλος Πέτρου Μπερεκέτου, 18^{ος} αἰ.].

Μαρία, ὁ Κύριος μετὰ σου.

Τεριρέμ.

ΠΑΝΑΓΙΑ ΔΕΣΠΟΙΝΑ, Μὴ Λειτουργικὸς Ὑμνος πρὸς τιμὴν τῆς Θεοτόκου, [ἦχος βαρὺς διατονικὸς, ποίημα & μέλος τῶν ἀγιορείτικων μοναστικῶν ἀδελφοτήτων Δανιηλαίων καὶ Θωμάδων, καταγραφή & διασκευὴ Χαριλάου Ταλιαδώρου, 20^{ος} αἰ.].

Παναγία Δέσποινα, ὑπὸ τὴν σκέπην σου πάντες οἱ δοῦλοι σου τρέχομεν καὶ παρακαλοῦμεν σε, οἱ ἀνάξιοι, πρόφθασον καὶ λύτρωσαι ἡμᾶς, ἀπὸ πάσης περιστάσεως καὶ ἀπὸ θάνατον τὸν ἐξαφνικὸν καὶ πανώλεθρον. Οἶδαμεν ὅτι δύνασαι πάντα ὅσα ἂν θέλῃς καὶ βούλησαι Δέσποινα τοῦ κόσμου, ἐλπίς καὶ προστασία τῶν πιστῶν Χαριτωμένη ἐπάκουσον τῶν παρακαλούντων σε.

ἀφίγησις τετάρτη...

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ, Στήν Παναγία τοῦ Ντομᾶν,
Σκιάθος, 1921.

Πηγή μου ζωηφόρος πού δροσίζεις
 μέ τὸ βαθύ ποτάμι, μέ τὸ νᾶμά σου
 τόσες ψυχές, καὶ μένα τὴν ψυχὴ μου,
 ὁ κρότος τῶν νερῶν σου μέσ στα ρέματα
 κι ἀνάμεσα στοὺς βράχους, στα βουνά
 κι ὡς κάτω, ἕως τὸ κῦμα τῆς θαλάσσης
 ὁ ρόχθος τῶν ὑδάτων σου ἀκούεται.

Καὶ εἶσαι σύ ἡ πόλις τοῦ Θεοῦ.
 Κι ἀκόμα τὸ ἁγιασμένο σκῆνωμα
 πού εὐφραίνουσι τὰ ρεύματα
 κυλῶντος ποταμοῦ.

Εἶναι μικρό, φτωχὸ τὸ κλησιδάκι σου,
 μὰ ἡ χάρις σου εἶναι ἄπειρη κι ἀτέλειωτη,
 ἀτέλειωτη, ὡς τὸ ρεῦμα τῆς πηγῆς σου,
 πού χύνεται καὶ χύνεται
 καὶ ἀπὸ κοντὰ ἀθόρυβα
 παράδοξα τὸ ρεῦμά του πληθύνεται.

Εἶθε καὶ στήν καρδιά μου πού ἔχει στραγγιχτῆ,
 νὰ δώση ζωὴ καὶ δύναμιν ἢ χάρις σου.
 Ἄς εἶσαι ξεχασμένη κ' ἔρημη,
 ὅμως στὸ βράχο ἢ ἐκκλησιά σου εἶναι στημένη
 κι αὐτὸς ὁ βράχος μοῦ φαίνεται πὼς εἶναι
 κτισμένος ἀπ' τὰ χέρια καὶ τὸ αἶμά του.
 «Καὶ πῦλαι Ἄδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτοῦ».

Φωνητικὸ σύνολο ΕΡ.Κ.Ε.Τ.

Η ΠΑΝΑΓΙΑ ΩΣ ΕΝΕΡΓΟΣ ΑΡΩΓΟΣ ΣΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Ω! ΠΑΝΑΓΙΑ ΜΟΥ ΑΝΩΓΕΙΑΝΗ, (Ρέθυμνο, Κρήτη). Τραγουῖδι θρηνητικό-ϊστορικό γιὰ τὴν Καταστροφή τῶν Ἀνωγείων τὸν Αὐγούστο τοῦ 1944, [ἢ Παναγία ὡς Προστάτιδα τῆς Κοινότητος].

Μία Κυριακὴ ἓνα (μ)πρωὶ ὥρα ποὺ λειτουργοῦσαν,
μπῆκαν στ' Ἀνώγεια Γερμανοὶ κι ἀντάρτες ἐζητοῦσαν.

Ἀντάρτες δὲν ἐβρῆκανε καὶ ἐκάμανε τὸ κόμμα,
γέρους καὶ γυναικόπαιδα τότες τὰ πῆραν ὅλα.

Λουλούδια μὴν ἀθίσετε πουλιά μὴ (γ)κελαηδεῖτε,
τ' Ἀνώγεια καῖνε οἱ Γερμανοὶ καὶ νὰ τὰ λυπηθεῖτε.

ᾠ! Παναγιά μου Ἀνωγειανὴ ποῦ ᾄσουν αὐτὴ τὴν ὥρα,
ὄντε ἐβάνα (ν)τὴ φωθιά στὰ ξακουσμένα Ἀνώγεια.

ΣΟΥΜΕΛΑ ΛΕΝ' ΤΗΝ ΠΑΝΑΓΙΑ

, (Τραπεζοῦντα, Πόντος).

Τραγουῖδι Λατρευτικό, [ἢ Παναγία ὡς Ἐγγυήτρια τῆς Εὐζωίας].

Σουμέλα λέν' τὴν Παναγιάν Σουμέλα λέν' κι ἐσέναν,
θὰ προσκυνῶ τὴν Παναγιάν κι ἔρχουμαι μὲ τ' ἐσέναν.

Σὴν Σουμελά τὴν Παναγιάν καὶ σὴν Ἄε-Βαρβάραν,
ἐγὼ μὲ τὴν ἀγάπη μου ἐψιάμ' ἓναν λαμπάδαν.

Κάτ' ἔπαθα ἐρρώστεσα πουλόπο μ' ἐλιγόθα,
σὴν Σουμελά τὴν Παναγιάν ἐπῆγα κι ἐλαρώθα.

Ἄνθρωπ' Δεκαπενταύγουστον τὴν Σούμεελαν ὑμοῦνε,
τὸ γένος ἀναστή(ν)εται καὶ τ' ὄνειρα τ' πετοῦνε.

Η ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΟΥ ΤΖΥΚΚΟΥ, (Πάφος, Κύπρος). Τραγουῖδι Ἀφηγηματικό, [ἢ Παναγία ὡς Μεσολαβήτρια γιὰ τὰ Ἀνθρώπινα Ἀτοπήματα].

Οὔλες Τζυράες τὲς λαλοῦν τζι' οὔλες Τζυράες εἶναι,
μὰ σὰν τοῦ Τζύκκου τὴν Τζυράν ἄλλην καμμιάν ἔν ἔσιη,
πρῶτα θκιαβαίνει ἢ χάριν τῆς τζιαὶ ταπισὸν (ι)βρέσ(ι)ει.

Ἄμα θελήσει ἡ Δέσποινα νὰ βκεῖ ᾄσων τὸν θρονὶν τῆς,
οἱ ἀρχαγγέλοι παίρνουν τὴν εἰς τὸν Μονογενὴν τῆς.
Σὰν τὴ θωρεῖ ὁ Γιούλης τῆς ἐμπρὸς σηκώθηκέν τῆς,
στὸν θρόνον του ποὺ κάθεται ἐκεῖ ἐκαθισέν τὴν,
τζιαὶ σὰν καλῆ μητέραν του στέκει τζι' ἀρώτησέν τὴν.

- Πές μου καλὴ Μητέρα μου ἴντα καλὰ ᾄσ' ὁ κόσμος,

- Ἄγιε μου τζιαὶ μονογενῆ πολλὰ κακὰ ᾄσ' ὁ κόσμος.

Τετράες τζιαὶ Παρασκευὲς ζυμώνουν τζιαὶ πλυνίσκουν,
Κυριακὴν ποὺ τὸ πρῶν σαρίζουν τζιαὶ ραντίζουν,
πικιάννουν τὰ ποφουρκάλια τζι' ὀμπρὸς μας τὰ βουνίζουν.

- Φέρτε μου τ' Ἄι-Σίδερον τρεῖς σκουταριὲς νὰ δώσω,
τὸν κόσμον τὸν ψεματινὸν νὰ τὸν ἀνασηκώσω.

Τζιαὶ πάλε ἡ Τζυρία μας πάλε σπλαχνίστηκέν μας,
ἄνοιξεν τὲς ἀγκάλες τῆς ποὺ πάνω σσ(κ)έπασέν μας.

- Ἄγιε μου τζιαὶ Μονογενῆ πολλὰ καλὰ ᾄσ' ὁ κόσμος,

Τετράες τζιαὶ Παρασκευὲς λαμπάδες ἀγοράζουν,
Κυριακὴν ἀφταίνουν τὲς τζιαὶ κλαίσιν τζιαὶ φωνάζουν,
ψάλλουν τὸ Κύριε Ἐλέησον τζιαὶ ᾄσ' ἔν τζιαὶ μὲν δοξάζουν.

ἀφίγησις πέμπτη...

ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ, απόσπασμα από «Προσευχή εἰς τὴν Θεοτόκον», σελίδες χειρογράφου: 208-210 Ἀθήνα, 1852.

[...] Θεοτόκο, μητέρα τοῦ παντός, τὸ καύκημα τῆς παρθενίας, τὸ καύκημα τῆς ἀρετῆς καὶ τὰ πάντα τῆς ἀγαθότης, προστρέχομεν, οἱ ἁμαρτωλοί, οἱ ἀδύνατοι, εἰς τὴν ἐσπλαχνίαν τῆς ἀγαθότης σου, νὰ λυπηθεῖς τοὺς ἀθώους ἐκείνους ὅπου φέρνουν τὴν ἁμαρτωλή τους προσευκὴ ἠλικρινῶς εἰς τὸν παντουργὸν καὶ εἰς τὴν βασιλείαν του, ἐκείνους ὅπου ἔτρεξαν ξιπόλυτοι καὶ γυμνοί, ἐκείνους ὅπου ἄφησαν χῆρες καὶ ἄρφανά, ἐκείνους ὅπου ἔχυσαν τὸ αἷμα τους, κατὰ τὸν ὄρκον τους, ν' ἀναστηθεῖ διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Παντοκράτορα ἢ σκλαβωμένη τους πατρίδα καὶ νὰ λαμπρυθεῖ ὁ σταυρὸς τῆς ὀρθοδοξίας, καὶ δι' αὐτὸν τὸν ὄρκον αὐτεῖνοι πέθαναν δι' αὐτεῖνη τὴν πατρίδα καὶ θρησκεία, καὶ θυσίασαν καὶ τὸ ἔχει τους, καὶ πολλῶν οἱ γυναῖκες τους, τὰ παιδιά τους, οἱ συγγενεῖς τους διακονεῦουν καὶ ταλαιπωροῦνται ξιπόλυτοι, γυμνοί, νηστικοὶ στὰ σοκάκια ἐκείνης τῆς ματοκυλισμένης πατρίδος ὅπου ζύμωσαν οἱ γονεοὶ τους καὶ οἱ συγγενεῖς τους μὲ τὸ αἷμα τους, καὶ τὴν γοδέρουν σήμερα καὶ τὴν τρῶνε καὶ τὴν προδίνουν οἱ γουρνόλυκοι μὲ τ' ἀκονισμένα δόντια καὶ οἱ σύντροφοὶ τους αὐτεινῶν οἱ τοιοῦτοι.

Θεοτόκο, μήτηρ τοῦ παντός, αὐτοὺς τοὺς ἀθώους νὰ λυπηθεῖς, αὐτοὺς τοὺς γυμνοὺς καὶ ταλαίπωρους· αὐτεῖνοι φέρνουν δοξολογίαν εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὴν βασιλείαν του. Νὰ πρεσβέψεις εἰς τὴν παντοδυναμίαν του ν' ἀναστήσει πίσου τοὺς γερούς του ναοὺς, τ' ἅγια τὰ μοναστήρια ὅπου ἔτρωγαν ψωμί οἱ δυστυχησμένοι, ἀφοῦ αὐτὰ ὅπου ζοῦσαν πολὺ ἀδύνατοι ἀπὸ τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ καὶ ἀπὸ τοὺς κόπους τῶν πατέρων, τῶν καλογέρων - δὲν ἦταν καπιτσίνοι δυτικοί, ἦταν ὑπερέτες τῶν μοναστηριῶν τῆς ὀρθοδοξίας· δὲν ἦταν τεμπέληδες, δούλευαν καὶ προσκυνοῦσαν· καὶ εἰς τὸν

ἀγώνα τῆς πατρίδος σ' αὐτὰ τὰ μοναστήρια γενόταν τὰ μυστικοσυβούλια, συναζόταν τὰ ὀλίγα ἀναγκαῖα τοῦ πολέμου, καὶ εἰς τὸν πόλεμον θυσίαζαν καὶ σκοτωνόταν αὐτεῖνοι οἱ ὑπερέτες τῶν μοναστηριῶν καὶ τῶν ἐκκλησιῶν – τριάντα εἶναι μόνον μὲ μένα σκοτωμένοι ἔξω εἰς τοὺς πολέμους καὶ εἰς τὸ κάστρο, τὸ Νιόκαστρο, καὶ εἰς τὴν Ἀθήνα. Ἐλιωσαν αὐτεῖνοι οἱ πατέρες, τώρα εἰς τὰ γερατεῖά τους βασανίζονται πολὺ εἰς τοὺς δρόμους.

Θεοτόκο μου, νὰ περικαλέσεις τὸν ἀφέντη μας καὶ τὸν μονογενή σου ν' ἀναστήσει πίσου αὐτὰ, καὶ τὶς ἅγιες ἐκκλησίες του, ὅπου κατακερματίσαμεν ἑμεῖς οἱ ἀχάριστοι καὶ μᾶς ἤβρε ἢ δίκια του ὀργή καὶ τῆς βασιλείας του, νὰ τὸν περικαλέσεις, Θεοτόκο μου, νὰ τὰ ἀναστήσει πίσου, καὶ νὰ σηκώσει τὴ δίκια του ὀργή ὅπου ἔχει σὲ μᾶς τοὺς ἀχάριστους καὶ νὰ φέρει πίσου τὴν εὐκὴ του καὶ τὴν εὐλογία του καὶ τῆς βασιλείας του, ὅπου τὴν στερεθήκαμεν ἀπὸ τὴν κακία μας καὶ διοτέλειά μας καὶ ἐγίναμεν ἢ παλιόψαθα τῆς κοινωνίας, καὶ ἐγίναμεν καθὼς φαινόμαστε ὡς τὴν σήμερον· τὸ ἔλεός του εἶναι ἄβυσσος τῆς θαλάσσης, καὶ τοὺς ἀνόητους ἑμᾶς καὶ τοὺς διοτελεῖς νὰ μᾶς ἐνώσει καὶ νὰ μᾶς φωτίσει καὶ νὰ μᾶς δώσει εἰς τὸ ἐξῆς πατριωτικὰ αἰσθήματα διὰ τὴν πατρίδα μας καὶ θρησκεία μας, καὶ πίστη καθερὰ νὰ ἔχωμεν εἰς τὸν πανουργό μας καὶ εἰς τὴν βασιλείαν του, νὰ μᾶς σώσει ἐδῶ καὶ εἰς τὴν παντοτινὴ ζωή, νὰ δώσει τοῦ γερατείου του ρήνη καὶ ὁμόνοιαν, τὴν εὐκὴ του καὶ τὴν εὐλογία του, καὶ εἰς τοὺς προκρίτους του, τοὺς ποιμένες, καὶ γενικῶς εἰς τὸν λαόν του, νὰ ῥθει πίσου ἢ νεκρανάστασή του διὰ τῆς εὐλογίας του. [...]

Φωνητικὸ σύνολο ΕΡ.Κ.Ε.Τ.

Ω! ΠΑΝΑΓΙΑ ΔΕΣΠΟΙΝΑ, (Σαντορίνη, Κυκλάδες). Τραγοῦδι Γυναικεῖο Λατρευτικὸ & Ἐπικλητικὸ, ποὺ λέγεται τὴν παραμονὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ.

Ὡ! Παναγία Δέσποινα καὶ τοῦ Χριστοῦ Μητέρα,
ἐσένα ἔχω βοηθὸ νύχτα καὶ τὴν ἡμέρα.

Ἐσὺ εἶσαι ἡ βασίλισσα παντοτινὴ Κυρία,
βοήθησε τὸν κόσμον σου γλυκιά μου Παναγία.

Ὅταν κοντύνει ἡ γλῶσσα μου καὶ θαμπωθεῖ τὸ φῶς μου,
τότε Κυρία Δέσποινα θέλω νὰ εἶσαι μπρὸς μου.

Ὡ! Παναγία Δέσποινα ἐσὺ νὰ μᾶς λυτρώσεις,
κι ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους τοὺς κακοὺς νὰ μᾶς ἐλευθερώσεις.

Βυζαντινὸς χορὸς «Αἰνοῦντες»

ΑΓΝΗ ΠΑΡΘΕΝΕ ΔΕΣΠΟΙΝΑ, (Μὴ λειτουργικὸς ὕμνος ἀφιερωμένος στὴν Παναγία ἀπὸ τὸ Θεοτοκάριο τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου Αἰγίνης, [ἦχος α' & ἦχος πλ. α', σὲ μέλος Γρηγορίου Σιμωνοπετρίτου].

Ἄγνη Παρθένη Δέσποινα, Ἄχραντε Θεοτόκε, Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.
Παρθένη Μήτηρ Ἄνασσα, Πανένδροσέ τε πόκε, Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.
Ἐψηλοτέρα οὐρανῶν, ἀκτίνων λαμπρότερα, Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.
Χαρὰ Παρθενικῶν Χορῶν, Ἀγγέλων ὑπερτέρα, Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.
Ἐκλαμπρότερα οὐρανῶν, φωτὸς καθαρώτερα, Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.
Τῶν οὐρανίων στρατιῶν, πασῶν ἀγιωτέρα, Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.

Μαρία Ἀειπάρθενη, Κόσμου παντὸς Κυρία, Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.
Ἄχραντε Νύμφη πάναγνε, Δέσποινα Παναγία, Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.
Μαρία Νύμφη Ἄνασσα, χαρᾶς ἡμῶν αἰτία, Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.
Κόρη σεμνὴ Βασίλισσα, Μήτηρ ὑπεραγία, Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.
Τιμιωτέρα Χερουβείμ, ὑπερενδοξότερα, Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.
Τῶν ἀσωμάτων Σεραφεῖμ, τῶν Θρόνων ὑπερτέρα, Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.

Χαῖρε τὸ ἄσμα Χερουβείμ, χαῖρε ὕμνος Ἀγγέλων, Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.
Χαῖρε ὠδὴ τῶν Σεραφεῖμ, χαρὰ τῶν Ἀρχαγγέλων, Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.
Χαῖρε εἰρήνη καὶ χαρὰ, λιμὴν τῆς σωτηρίας, Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.
Παστὰς τοῦ Λόγου ἱερά, ἄνθος τῆς ἀφθαρσίας, Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.
Χαῖρε Παράδεισε τρυφῆς, ζωῆς τε αἰωνίας, Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.
Χαῖρε τὸ ξύλον τῆς ζωῆς, Πηγὴ ἀθανασίας, Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.

Σὲ ἱκετεύω Δέσποινα, Σὲ νῦν ἐπικαλοῦμαι, Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.
Σὲ δυσωπῶ Παντάνασσα, Σὴν χάριν ἐξαιτοῦμαι, Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.
Κορὴ σεμνὴ καὶ ἄσπιλε, Δέσποινα Παναγία, Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.
Θερμῶς ἐπικαλοῦμαι Σέ, Ναὲ ἡγιασμένε, Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.
Ἀντιλαβοῦ μου ρύσαι με, ἀπὸ τοῦ πολεμίου, Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.
Καὶ κληρονόμον δεῖξον με, ζωῆς τῆς αἰωνίου, Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.

ἀφίγησις ἕκτη...

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ, ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸ ποίημα «Ὁ Κρητικός», Κέρκυρα, 1833.

xx

[...]

Καὶ ξετυλίζει ὀγλήγορα κᾶτι ποῦ ἐκεῖθε βγαίνει,
Κι ὀμπρὸς μου ἰδοῦ ποῦ βρέθηκε μία φεγγαροντυμένη.
Ἔτρεμε τὸ δροσάτο φῶς ἔς τὴ θεϊκιά θωριά της,
Ἐς τὰ μάτια της τὰ ὀλόμαυρα καὶ ἔς τὰ χρυσᾶ μαλλιά της.

xxi

Ἐκύτταξε τ' ἀστέρια, κ' ἐκεῖνα ἀναγαλλιάσαν,
Καὶ τὴν ἀχτινοβόλησαν καὶ δὲν τὴν ἔσκεπάσαν·
Κι ἀπὸ τὸ πέλαο, ποῦ πατεῖ χωρὶς νὰ τὸ σουφρώνη,
Κυπαρισσένιο ἀνάερα τ' ἀνάστημα σηκώνει,
Κι ἀνεῖ τ'ς ἀγκάλαις μ' ἔρωτα καὶ μὲ ταπεινοσύνη,
Κ' ἔδειξε πᾶσαν ὀμορφιά καὶ πᾶσαν καλωσύνη.
Τότε ἀπὸ φῶς μεσημερνὸ ἢ νύχτα πλημμυρίζει,
Κ' ἢ χτίσις ἔγινε ναὸς ποῦ ὀλοῦθε λαμπυρίζει.

[...]

Ἔλεγα πῶς τὴν εἶχα ἰδῆ πολὺν καιρὸν ὀπίσω,
Κᾶν σὲ ναὸ ζωγραφιστὴ μὲ θαυμασμὸ περίσσο,
Κᾶνε τὴν εἶχε ἔρωτικά ποιήσῃ ὁ λογισμὸς μου,
Κᾶν τ' ὄνειρο, ὅταν μ' ἔθρεφε τὸ γάλα τῆς μητρὸς μου·
Ἦτανε μνήμη παλαιή, γλυκειά κι' ἀστοχισμένη,
Ποῦ ὀμπρὸς μου τώρα μ' ὄλη της τῆ δύναμη προβαίνει·
Σὰν τὸ νερὸ, ποῦ τὸ θωρεῖ τὸ μάτι ν' ἀναβρύζει
Ζάφνου ὄχ τὰ βάρη τοῦ βουνοῦ, κι' ὁ ἥλιος τὸ στολίζει.

Βρύση ἔγινε τὸ μάτι μου, κι' ὀμπρὸς του δὲν ἔθώρα,
Κ' ἔχασα αὐτὸ τὸ θεϊκὸ πρόσωπο γιὰ πολλὴ ὥρα,
Γιατὶ ἄκουγα τὰ μάτια της μέσα ἔς τὰ σωθικά μου
Ποῦ ἔτρεμαν καὶ δὲ μ' ἄφιναν νὰ βγάλω τὴ μιλιὰ μου·
Ὅμως αὐτοὶ εἶναι θεοί, καὶ κατοικοῦν ἀπ' ὅπου
Βλέπουνε μέσ' ἔς τὴν ἄβυσσο καὶ ἔς τὴν καρδιά τ' ἀνθρώπου,
Κ' ἔνοιωθα πῶς μοῦ διάβαζε καλύτερα τὸ νοῦ μου
Πάρεξ ἂν ἤθελε τῆς πῶ μὲ θλίψη τοῦ χειλιοῦ μου·

[...]

Βόηθα, Θεά, τὸ τρυφερὸ κλωνάρι μόνο νὰ ἔχω·
Σὲ γκρεμὸ κρέμουμαι βαθύ, κι' αὐτὸ βαστῶ μονάχο.

xxii

Ἐχαμογέλασε γλυκὰ ἔς τὸν πόνο τῆς ψυχῆς μου,
Κ' ἐδάκρυσαν τὰ μάτια της, κ' ἐμοιάζαν τῆς καλῆς μου.
Ἐχάθη, ἀλιά μου! ἀλλ' ἄκουσα τοῦ δάκρου της ῥαντίδα
Ἐς τὸ χέρι, ποῦ ἔχα σηκωτὸ μὸλις ἐγὼ τὴν εἶδα.

[...]

Συντελεστές

Ἐπιμέλεια Ἠχου: Γιάννης Συγλέτος & Κώστας Γεμιστός, [βοηθός: Ἀντρέας Καμενίδης].

Ἐπιμέλεια Φωτισμοῦ: Ἀντώνης Καρδάσης.

Ἐπιμέλεια Βιντεοσκόπησης: Λεωνίδας Καρύδης.

Ἐπιμέλεια Φωτογράφισης: Τάκης Ντάσιος, Ἀθανασία Ἀμπράση, Βάνα Ντάσιου.

Ἐπιμέλεια Σκηنيκοῦ: Χριστίνα Βασσάλου, Ζανὶν Μπάετ.

Ἐπιμέλεια Γραφιστικῶν & Σελιδοποίησης: A&V Team.

Ἀφήγηση Κειμένων: Νίκος Μωραΐτης

[Στὰ κείμενα τῶν ἀφηγήσεων διατηρήθηκε ἡ ὀρθογραφία τῶν πρωτοτύπων ἐκδόσεων].

Βυζαντινὸς Χορὸς «Αἰνοῦντες»

πρωτ. Χρυσόστομος Γιαννακᾶς, πρωτ. Παναγιώτης Χριστόπουλος, Μάριος Ἀθανασόπουλος, Ἡλίας Ἀλεβησοβίτης, Γεώργιος Βασιλόπουλος, Ἀριστείδης Γαραζιώτης, Γεώργιος Γιαννόπουλος, Νικόλαος Γκοῦζος, Θεόδωρος Δημόπουλος, Βασίλειος Κακκαβᾶς, Παναγιώτης Κανέλλης, Εὐάγγελος Κατσουλᾶς, Κυριάκος Κισκηρέας, Ἰωάννης Κοτταρίδης, Λεωνίδας Λιάππας, Κωνσταντῖνος Μανιάτης, Βασίλειος Μανιμάνης, Παναγιώτης Παναγιωτακόπουλος, Κωνσταντῖνος Παναγιωτόπουλος, Γεώργιος Παπαδοκωνσταντάκης, Μᾶρκος Σγάντζος, Σταῦρος Σκρεπετός, Ἀναστάσιος Σπηλιόπουλος, Παναγιώτης Σφήκας.

Φωνητικὸ Σύνολο Παραδοσιακοῦ Τραγουδιοῦ ΕΡ.Κ.Ε.Τ.

Δέσποινα Βάθη, Χριστίνα Βασσάλου, Ἀναστασία Γαρδέλη, Σοφία Γαρδέλη, Χάρης Γερακίδης, Ἀποστολία Γκιάλη, Βάσω Δημητροπούλου, Μαίρη Δελαμάνη, Γιώτα Εμμανουηλίδου, Κική Καμαρίτη, Βιβή Κανελλάτου, Κλειῶ Καραϊτίδου, Λαμπρινή Καραντζά, Διονυσία Κιολεΐδη, Κέλλυ Κυριακοπούλου, Καίτη Κωνσταντίνου, Φώτης Μιχαλόπουλος, Ζανὶν Μπάετ, Σοφία Μπούμπα, Ἀλίκη Νάτση-Τουφεξή, Δήμητρα Νιαουνάκη, Βάνα Ντάσιου, Βάσω Ξανθάκη, Ἡλέκτρα Οἰκονομίδου, Παναγιώτης Παπαδοκωνσταντάκης, Γιάννης Τσαπατσάρης, Σοφία Τσιλιμίκρα.

κρουστά: Γιάννης Τσαπατσάρης.

Χορηγὸς Ἐπικοινωνίας

Ραδιοφωνικὸς Σταθμὸς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Πολιτιστικὸς & Καλλιτεχνικὸς Σύλλογος «Αἰνοῦντες»

Ὁ Πολιτιστικὸς καὶ Καλλιτεχνικὸς Σύλλογος «Αἰνοῦντες» συγκροτήθηκε τὸ 2006 ἀπὸ μία συντροφιά νέων ἀνθρώπων μὲ ζήλο καὶ ἀγάπη πρὸς τὴ Βυζαντινὴ Ἐκκλησιαστικὴ μουσικὴ καὶ γενικὰ πρὸς τὶς ἐκκλησιαστικὲς τέχνες.

Τὸ 2009 ἀναγνωρίστηκε ὡς σύλλογος μὴ κερδοσκοπικοῦ χαρακτήρα μὲ σκοπὸ τὴ μελέτη καὶ τὴ διάδοση τῶν τεχνῶν, ποὺ ἀναπτύσσονται στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Ὁ Σύλλογος ἔχει παρουσιάσει ἀξιόλογες ἐκδηλώσεις ἀφιερωμένες στὴ θεολογία τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὕμνων, στὴν χριστιανικὴ λογοτεχνία, στὴ φωτογραφία, στὴν ὀρθόδοξη ἀγιογραφία, στὴν παραδοσιακὴ μουσικὴ.

Ὁ βυζαντινὸς χορὸς τοῦ συλλόγου ἔχει ψάλλει σὲ πλεῖστες ἐκκλησιαστικὲς ἀκολουθίες καὶ σὲ ἀρκετὲς ἀγρυπνίες καὶ πανηγύρεις κι ἔχει ἐμφανισθεῖ σὲ τηλεοπτικὲς καὶ ραδιοφωνικὲς ἐκπομπές. Ὁ Σύλλογος βασιζέται στὸν ἐθελοντισμὸ τῶν μελῶν του, ποὺ μὲ ζήλο καὶ μεράκι ἀναζητοῦν τὴν καλαισθησία.

Ἐρευνητικὸ Κέντρο Ἑλληνικοῦ Τραγουδήματος [ΕΡ.Κ.Ε.Τ.]

Τὸ Ἐρευνητικὸ Κέντρο Ἑλληνικοῦ Τραγουδήματος [ΕΡ.Κ.Ε.Τ.] ἰδρύθηκε μὲ σκοπὸ νὰ προάγει τὴν ἐπιστημονικὴ ἔρευνα καὶ τὴ μελέτη σχετικὰ μὲ τὸ πολιτισμικὸ φαινόμενο τοῦ ἑλληνικοῦ τραγουδήματος. Στους βασικοὺς στόχους τοῦ ΕΡ.Κ.Ε.Τ. εἶναι ἡ ἀνάληψη καὶ ἡ διοργάνωση ἐρευνητικῶν προγραμμάτων καὶ ἀποστολῶν. Ἡ δημιουργία ἀρχείων ὅπως: δισκογραφία, βιβλιοθήκη, ἐρευνητικὲς ἠχητικὲς καταγραφές, φωτογραφίες καὶ κινηματογραφικὲς ταινίες ἀποτελοῦν ἐπίσης κύριους στόχους τοῦ ἐρευνητικοῦ πλαισίου τοῦ Φορέα.

Στὶς ἐκπαιδευτικὲς δραστηριότητες τοῦ ΕΡ.Κ.Ε.Τ. πρωτεύοντα ρόλο ἔχει ἡ διοργάνωση ἐπιμορφωτικῶν ἐκπαιδευτικῶν προγραμμάτων, σεμιναρίων καὶ διαλέξεων, σχετικῶν μὲ τὸ γνωστικὸ ἀντικείμενο τοῦ ἑλληνικοῦ τραγουδήματος. Ἡ σύσταση φωνητικῶν συνόλων ποὺ θὰ ἀποδίδουν τὰ διάφορα εἶδη ἑλληνικοῦ τραγουδήματος, καθὼς καὶ ἡ διδασκαλία καὶ ἡ ἐφαρμογὴ φωνητικῶν τεχνικῶν, ἀλλὰ καὶ μουσικολογικῶν γνώσεων ἀποτελοῦν βασικοὺς ἐκπαιδευτικοὺς σκοποὺς τοῦ Φορέα.

ΤΕΛΟΣ

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΡΑΓΟΥΔΗΜΑΤΟΣ

www.erket.org - info@erket.org - 2106519697